XIV-ik évfolyam. 28-ik szám. Kőszeg, 1891. julius 15-én.

KŐSZEG ÉS VIDÉKE

Szépirodalmi, társadalmi, és közgazdasági hetilap.

Megjelenik hetenkint egyszer, vasárnapon.

Előfizetési ár:
Egész évre 4 frt = 8 korona, félévre 2 frt = 4 korona, negyedévre 1 frt = 2 korona.
Egyes szám ára 10 kr. = 20 fillér.

Felelős szerkesztő:
WITTINGER ANTAL.
Kiadó és laptulajdonos:
FEIGL GYULA.

Előfizetési pénzek és reclamátiók a kiadótulajdonoshoz, Feigl Gyula nyomdászhoz (városkör 81) intézendők.
Nyiltter sora 40 fir. — Hirdetések nagyság szerint.

Muzeum.

Az országos muzeum- és könyvtárbizottság, mely *Porzsolt* Kálmán kezdeményezésére már tavaly a végből alakult, hogy az országban a muzeumokat, könyvtárakat szaporittassa, a minsp memorandumot terjesztett a vallás- és közoktatásügyi miniszterhez a vidéki muzeumoknak, a nyilvános épületeknek képekkel, szobrokkal való rendszeres ellátása kérdésében.

Az emlékirat bevezető részében a sajnálkozás hangján emliti, hogy magyarországon összesen csak 23 muzeum és oly gyüjtemény létezik, mely a továbbfejlesztés alapjául szolgálhat. Utalva a gyüjteményeknek s muzeumoknak a kulturára való fontos szerepére, összehasonlitást tesz a magyarországi és külföldi viszonyok közt, azután azzal végzi, hogy a vidéki muzeumoknak képekkel és szobrokkal való rendszeres gyarapitását kéri, utalva a módra is, a mely szerint a gyarapitás a legczélszerübben keresztül vihető volna.

Ezt olvasva és gondolkodva fölötte, oda konkludál az ember, hogy bizony nagy nálunk a közöny a külömböző régiségek művészeti és természetrajzi tárgyak összegyüjtése és gondos elhelyezése tekintetében.

Vannak helyek, vidékek széles e hazában, ahol szép számmal találhatók az olyan tárgyak, a melyeknek muzeumokba való elhelyezése nemcsak kivánatos, hanem elkerülhetetlen szükségesség volna.

Az ősök tiszteletére, a művészet, ipar istápolására és a tudomány előmozditására vezetne azok összegyüjtése, s igy megbecsülhetetlen közkincsetképeznének. A műveltebb államokban azért helyeznek annyi sulyt a muzeumokra, azért költenek azokra olyan óriási összegeket.

Nekünk nincs arra pénzünk. Egyesek még áldoznak valamit e téren, de az államnak legkisebb gondja is nagyobb ennél. Azért lép most fel az országos muzeum- és könyvtár-bizottság kérőleg, hogy az állam és a közönség nagyobb gondot forditson a muzeumokra. Van tárgy elég, csak össze kell azokat, ha mindjárt áldozatok árán is, gyüjteni és alkalmas helyen hozzáférhetővé tenni. Milyen szép valami az ott a lékai várban! Egyetlen egy szakkedvelő tudta azt létesiteni, diszére az elhanyagolt térnek. Hát mi kőszegiek nem fogunk mozogni? Persze, a mivel érdekesebb tárgygyal birtunk, azt nagylelküen odaajándékoztuk másoknak s most nem igen van már mit összegyüjtenünk. Tudtunkkal az egy Jurisics-féle zászlón kivül nincs már a városházán becsesebb régi tárgy, a mely megérdemelné a muzeumban való elhelyezést.

Hanem vannak még családainknál különféle régiségek, műtárgyak, és egyéb ritkaságok, a melyoket azok talán inkább felajánlanák egy városi vagy nem tudom miféle helyben alapitandó nyilvános muzeumnak, mintsem kitegyék azokat az elkallódás veszélyének.

A lékai muzeumba, a szombathelyi régiségtárba, a helybeli, valamint a győri gimnázium tárairba nem egy ilyen tárgy került épen egyesek és családjaink nemes intentiójából. Ha mi most helyben fogunk muzeum berendezéséhez; a még meglevőket talán közkincscsé tehetjük; talán sikerülne az eleinte kicsi alapra fektetendő gyüjteménynek a fokonkinti ssaporitása s igy Kőszegnek egy nevezetességgel többet biztositani.

Dolgainktól ráérünk efelett gondolkozni. Országos, megyei ügyek nem foglalkoztatnak nálunk senkit, s ha mégis, a magunk jól felfogott érdeke előbbre való.

A holt szezonban se aludjunk!

Kérelem

Kőszeg szab. kir. város tisztelt közönségéhez.

A magyarországi turista-egylet kőszegi osztálya által mult évben megkezdett s egy ügybuzgó tagtársunk felügyelete alatt jelen évben az Ó-háznál folytatott ásatások feltünő sikeres eredményre vezettek, a mennyiben nemcsak a régi vár külső falai, hanem a belső alapfalak is jórészben feltárva vannak.

Ezen munkálatok és az azokra forditott költségek azonban, — ha azok fentartása és az ott levő nagymennyiségü törmelék eltávolitásáról gondoskodva nem lesz, — ismét kárba vesznek, miért is okvetlen szükséges, hogy az ásatások folytatása mellett a biztositási unkámlatok is foganatba vétessenek.

Az Ó-ház Kőszeg városának nemcsak egyik legszebb, hanem most már legérdekesebb kiránduló helyévé vált, miért is tekintve, hogy a turista-osztály, melynek munkaköre jelen évben más irányban is nagyobb mérvben fog igénybe vétetni, korlátolt anyagi viszonyai miatt sem az ásatásokat

TÁRCZA.

Vizgyógyitó-intézetbe!

Fájást éreztem a vállamban. Eleinte azt hivém, hogy rosszul feküdtem és ez okozza a kellemetlen érzést; de, mert a fájás nem szünt meg, hanem még terjedt testemben, bizonyosra vettem, hogy meghültem. E hitemben megerősitett a köhögés, a mely csakhamar elfogott, majd pedig a hideg, a mely 24 fokos hőmérséklet mellett is rázott.

Te beteg vagy, — mondám magamban — s nem szabad tréfára venned a dolgot.

Lefeküdtem, orvost hivattam, hogy minden nagyobb bajnak elejét vegyem. Erős természetem és, talán az orvosság is, segitett. Fölkeltem s hozzáfogtam rendes dolgaimhoz. Folyt is a munka, mely már a körmömre égett, de mellette hamar kimerültem és pihenésre vágytam. Dülöngtem jobbra-balra, nyujtózkodtam, egyszóval kelletlen voltam mint akár a beteg. vagy legalább is lusta. A tétlenség nem használt. Erte eszembe jutott a franczia közmondás, mely szerint *mozgásban áll az élet* és — jártam keltem. Mintha erre jobbra fordult volna bajom. Bátorságot kaptam azután és meg is fürödtem, persze hideg vizben. Ez volt a legjobb hatással a testemre.

Gondolkozni kezdtem a viz fölött.

Roppant elterjedése és azon szerepénél fogva, melyet a test életében s táplálkozásában közvetve vagy közvetlenül játszik s végre annak nagy hatásánál fogva, melyet a föld kérgére általában, különösen pedig a növényzetre, a műiparra stb. gyakorol, úgy találtam, hogy a viz az ember sorsát intézi.

Hogyne, hisz az ujabb időben gyógyszerünkül is tanultuk ismerni.

A viznek oly sajátságai vannak, hogy képesek vagyunk annak segélyével a betegség szülte veszélyes tünetekre módositó, jótekony befolyást gyakorolni ugy, hogy a betegség lefolyását könnyebbé tehetjük. Ez nem is uj valami. Hanem *Priessnitz* rendszert alkotott, a mely diadallal jár és *vizgyógymód* elnevezés alatt ismeretes. A leghiresebb orvosok mondják, hogy a vizgyógymód teljesen megfelel a mai élettani nézetek követelményeinek és minden tekintetben észszerünek mutatkozik ugy elméleti, mint gyakorlati szempontból, a miért is megérdemli, hogy annak lényegével minden orvos megbarátkozzék.

Mikor ezeket és hasonlókat olvastam, ismét gondolkozni kezdék. Méltánylám dr. *Dreiszker* József, áldozatkész, derék földink elhatározását, mely szerint itt Kőszegen a hydrotherapia minden követelményeinek megfelelő szép intézetet épittetett és rendezett be. Embertársainak s különösen honfiainak a javát előmozditandó, az intézetbe fektette egész vagyonát, áldozatul hozván még jövedelmező praxisát a székesfővárosban s független szabad életét.

Miért?

Mert ambicziója volt. Kőszegen, az ő szülővárosában olyan intézetnek a felállitása, mely a mellett, hogy a kivánalmaknak mindenkor megfeleljen, egyuttal fölöslegessé tegye a külföldre való kissállingolást s a tulságos költekezést. De talán még valami, a mit ő nem mond meg ugyan, de mi föltesszük, hisszük róla, hogy t. i. valami ujabbat, valami jobbat nyujtson azon a téren, a mely az általános polgáriasodás terjedésével mindig nagyobb és nagyobb művelést igényel.

Nem lehet ugyanis kevésnek mondani azon betegségek számát, melyeknek gyógykezelését a vizgyógymód segitségével kezdenek és folytatnak, mivel az magábau foglalja a lázas betegségeket és az idült bajoknak bizonyos részét, úgy, hogy a vizi kezelésmódot az általános gyógyászatnak szükséges, kiegészitő része gyanánt tekinthetjük. Bizonyosra vehetjük ennélfogva, hogy e kezelésmód közös birtokába megy át az orvosoknak, vagyis, hogy ezek nem fognak mindig csupán borogatások és hasonlók használatára szoritkozni, hanem lassankint más, hatásosabb műveleteket is alkalmazni, még pedig a hideg viz segélyével, kivált akkor, midőn más szer nem fog, vagy nem vagyunk ilyennek a birtokában.

Ilyenkor azonban nemcsak az orvosi kar, hanem a művelt körönség is sokat tehet, megbarátkozván a vizi behatásokkal. Én föltétlenül hódolok ennek a rendszernek és azért alája vetem magamat.

Nem fog tehát ezekután senki sem csodálkozni azon s esetleg megszólni azért, ha szerény magam is, a ki biztos, hogybeteg vagyok, készülök fürdőre. Rendbe hozom dolgaimat, — végrendeletet azonban nem csinálok — búcsut veszek az enyéimektől s aztán megyek. Bekopoktatok dr. *Dreiszker* József ur intézetének valamelyik ajtajánál és ott benn azután a többiek, a leendő kollegák között bátorságot meritve alávetem magamat a mindenfele — brrr már előre borsódzik a hátam — vizgyógyászati műveleteknek.

Egy vizkura-kandidátus.

nagyobb mértékben folytatni, sem a már felderitett falazatokat biztositani nem képes, ennélfogva Kőszeg város mindenkor áldozatkész közönségéhez fordulunk azon tisztelettelteljes kérelemmel, miként a fent leirt müveletek folytatása és befejezése czéljából a turista-osztályt anyagilag támogatni kegyeskedjék.

A legcsekélyebb adományt is köszönettel fogadjuk és hirlapilag nyugtázzuk.

Adományokat elfogadnak *Markovits* József elnök, *Freyler* Lajos alelnök, *Kőszegi* József titkár és *Waisbecker* Ede pénztárnok.

Kőszeg 1894. évi május hó.

A m. o. turista egylet kőszegi osztálya.

Az agrár-szoczializmus kérdéséhez.

A Békés és Csongrád vármegyékben történt szoczialisztikus kitörések és lázadások következtében a politikai hatóságok és maga a társadalom is kezdi végre alapos tanulmánytárgyává tenni azokat a bajokat, a melyek előidézői voltak a megdöbbentő jelenségeknek. A két vármegye törvényhatósága, a lázongás főfeszkeiül szolgáló városok és községek küldöttségeket küldtek ki, hogy az orvoslás módjára nézve javaslatokat készitsenek. E bizottságok hozzá is fogtak már nehéz feladatuk megoldásához s a mi eddig a tanácskozásokból nyilvánosságra került, biztató jelnek vehető, hogy a helyes utat meg fogják találni, a melyen a nagy fontosságu kérdés a megoldás stádiumához közelebb lesz vihető. Igen, csak közelebb; de, hogy a jogos érdekek kielégithetők legyenek, arra nézve a törvényhatóságok elég erővel és orvosszerrel nem rendelkezhetnek. Az államkormánynak kell az uj szempontokat figyelembe vennie közgazdasági politikájánál, és rá kell lépnie arra a térre, a hol a kisgazdák és kézimunkások jogos igényei nemcsak megvédhetők a tőke tulkapásai ellen, hanem megvetheti alapját a társadalmi sikeres akcziónak is.

Figyelemreméltó tanulmányt irtak az agrár szoczializmus keletkezéséről és annak megszüntetéséről Werner László, a Békésmegyei Közlöny szerkesztője és Rosenthal Ignácz ipartestületi elnök. Az egész tanulmány tanubizonyságot tesz arról, hogy nem elméleti sablonok után indult a fontos kérdés megitélésénél, hanem gyakorlati ismeretei és szerzett tapasztalatai nyujtottak neki alapot.

Wernernek tanulmánya az elégületlenséget és a lázadások kitörését a magára hagyott nép elkeseredésében és nagy tömeg érdekei mellőzésével az ok nélkül dédelgetett tőke tulkapásaiban keresi és találja föl. Sem erkölcsi, sem anyagi tekintetben nem támogatja az állam és társadalom a tömeget és ekként magára hagyatva, érezve bajait, nem válogat az eszközökben, hanem utána kap olyan módszer alkalmazásnak is, melyet józan pillanatban önmaga is elitél. Ha pedig tömörülni akart a nép, hogy együttesen megbeszélje szorongatott helyzetét, hogy vállvetve próbáljon menekedni nehéz viszonyaiból: a politikai hatóságok közéjük ütöttek meggondolatlanul. Mikor aztán a népet bajainak orvoslásáról sem engedték tanácskozni és a mikor már ingerültsége tetőpontját érte el, az álapostolok könnyen hozzáférhettek maszlagos tanaikkal és a meggondolatlanságra erőszakkal felelt. Igy keletkeztek aztán a zendülések . .

Werner és Rosenthal tanulmányaiból közöljük a következő részeket:

„Gondoskodnunk kell, hogy a munkás lelke művelődésének tényezőit az iskolában megtanulja; de ki gondolt arra, hogy a munkáselem jóirányu könyveket, ujságokat olvasson. Rettenetes szabadosság van e téren. Csak magunknak birtokában van tizenkilencz rendü, a szocziális nemzetközi demokrata czélok szolgálatában álló vad és képtelen röpirat, melyeket a megyebeli szoczialista jelöltek kértünkre önszántukból adtak nekünk."

*

Verner és Rosenthal a munkahiány kérdéséve! is tüzetesen foglalkoznak és statisztikai adataikkal, de még közvetlen szerzett tapasztalataik nyomán oda konkludálnak, hogy a munkahiány miatt soha sem lehetne oka a békésmegyei munkásnak zendülésben kitörni. Erre vonatkozólag — többek között — ezeket irják:

„A gépeknek alkalmazását a mezőgazdálkodásban felvetik munkásaink, mint a munkahiány egyik okát. Ennek a körülménynek felvetése már nem olyan alap alapos. Végre is, itt nálunk munkahiányról nem lehet beszélni sem most, sem a kilátások szerint egyhamar. A milyen módon a gazdaságok egyes gazdasági gépeket beszereztek, olyan arányban nőtt a földmivelésben való belterjes gazdálkodás. Az ipar és kereskedelmi növények termelése kezd meghonosodni nálunk, a mivel kétségtelenül sokkal jobban igénybe veszik a munkáskezeket, mint a kalászos termeléssel."

„Es itt emlitsük meg, hogy a cséplőgépeknek a gazdaságokban alkalmazása lényeges oka, hogy a nép nincs ugy elfoglalva, mint egy évtized előtt, hogy időközönként, dolog nélkül van. Ma a cséplést hat-hét alatt befejezik, a cséplés mellett csak a legügyesebb munkaerőket alkalmazzák. Ez előtt a lóval való nyomtatás patriarkhalis idejében ez a munka három annyi ideig tartott és merjük mondani, hatszor annyi munkáskezet foglalkoztatott, a kik, — különösen ha a családfentartónak lova volt — pompás keresetet biztositottak maguknak és a mit a számitásból feledni nem szabad, a munkaadó kosztján élősködtek.

Ez ellen azonban azt lehet vetni, hogy mégis miért veszik a munkások ezt csak most veszik a munkások ezt csak most észre? Hiszen a cséplőgépek nem az agrár mozgalmak idejében találtattak fel! — Megfelelünk a felvetett kérdésre. Hogy a munkások ezt csak most veszik észre, annak két oka van. Az egyik az, hogy a gépek kis gazdaságoknál csak lassan terjeszkedtek évek során, de főleg az az oka, hogy a cseplési munka megszüntetése közben az Alföld munkásainak nagy jövedelmező munka kinálkozott a védtöltések folyamszabályozások körül, mely a munkás igényeit igen kifejlesztette és lélektanilag a mostani elégedetlenségét leginkább igazolni képes.

Ezek a munkálatok most megszünvén annál fokozottabb mérvben lép előtérbe a vágy, hogy a nyári munkálatoknál igyekezzék annyit keresni, melyből télen át magát és családját fentarthassa." . . .

*

A kisgazda és munkásnép három kivánsággal lép elő: érdeke jó közgazdasági politikát kiván; erkölcsi támogatást magára hagyatottságában kormánytól és társadalomtól és végül segélyző-egyesületek alakitását.

Az agrár-szoczializmust nem szuronyokkal, hanem ilyen módon tudjuk és fogjuk megszüntetni.

II . . . . k.

HIREK.

— **Katonai látogatás.** *Say* Győző tábornok, kerületi-honvédparancsnok *Kirschner* Hermann főhadnagy adjutánsával szerdán este városunkba érkezett, hogy a helyben állomásozó honvédzászlóaljat inspiciálja.

— **Királyi okirat.** Városunk polgármesterét a mult évi királynapok alkalmával a német császár tudvalevővőleg a porosz királyi III. oszt. korona-renddel diszitette fel. Az adományozásról szóló királyi okirat a napokban érkezett a kitüntetett kezéhez és következőleg szól:

Wir Wilhelm, von Gottes Gnaden König von Preusn ect., haben dem Bürgermeister der königlichen Freistadt Güns in Ungarn, Franz Tipka, Unseren königlichen Orden dritter Klasse verliehen und ertheilen demselben über den rechtmässigen Besitz dieser Auszeichnung das gegenwärtige Beglaubigungs Schreiben mit Unserer eigenen Unterschrift und dem beigedruckten königlichen Insiegel. Güns, den 21. September 1893. Wilhelm m. p. L. S.

— **A Semmeringen.** A semmeringi kiránduláson, melyet a helybeli turista-osztály mult vasárnap rendezett, tizenegyen vettek részt. A kis csapat *Freyler* Lajos és *Kőszegi* József urak vezetése alatt vasárnap reggel az első vonattal indult el Kőszegről és 10 órakor már a Semmeriugen volt. Gyönyörü szép időjárás kedvezett a kirándulóknak a semmeringi hegy körüli sétában, csak mikor a *Sonnwendstein* aljához értek és betértek az ottani vendeglőbe ebédre, permetezett kissé az eső, a mi később annál kellemesebbé tette a magas Sonnwendstein megmászását. A Sonnwendstein eleinte gyönyörü erdei uttal kinálkozik, majd a csucshoz közel a hegyoldalból remek kilátást nyujt a festői szép völgybe, végre a gerinczen, hol a társaság elég bátor volt a czukorsüvegalaku, szédítő magas és csucsos *Erzkogel*-en át a Sonnwendsteini hotel felé tartani, teljes kényelmet. Azt el sem merem árulni, hogy a hölgyek három csésze kávét ittak, megfelelő mennyiségü tejeskenyeret is elfogyasztva és mindennek daczára a vacsora is pompásan izlett nekik. A Sonnwendsteinra az utat a társaság $1^1/_2$ óra alatt tette meg, azután felrándult a hegy legmagasabb pontjára, honnan gyönyörü kilátást élvezett a Raxra, Schneebergre, a semmeringi vasut egész hálozatára, de ellátott egészen a Fertő taváig is, mely a napfényben ugy csillogott, mint egy fényes kard, és kivehették tisztán a mi vidékünk hegylánczolatát és különösen a Rosália hegységet és Kis-Marton városát. Sajnálták valamennyien, hogy a szolgabiró ur, ki velük volt, ott lent maradt a Semmeringen és ezt meg is örökitették a vendégkönyvben. Az éjjeli szállás igen jó volt, csak az a kár, hogy másnap reggel annyira borult volt az ég, hogy a nap felkeltét nem elvezhették. Reggeli után Kőszegi József lefotografálta a társaságot, néhány felvételt készitett még a hegy csucsáról is, hová a társaság bucsuzásra még egyszer felrándult és azután jókedvüen levonultak a kigyózó szerpentin uton, közben havasi rózsákat szedve, Mária-Schutzra és miután itt a hirneves bucsujáró templomot megnézték, a remek völgyon át Schottwien-be, eme magas sziklák közé szoritott kiválóan kedves és csinos községbe. Itt jóizü reggeli után nagy hőségben Klamm felé haladtak; a régi vár mellett van a vasuti állomás, hol csupa gyöpön és üde forrás mellett tanyázva, várták a vonatot és elmerengve nézték a fenséges Sonnwendstein szép alakját és a körülötte elterülő áldott szép vidéket. Azután vasutra ülve, egy élvezetes és kellemes kirándulás emlékével hétfőn este érkeztek vissza. A kiránduláson részt vettek: dr. Gerhauser Józsefné, Freyler Kornélia, Lenuer Anna, Unger Miczi, Liptay Vilma és Markovits Irén urhölgyek; Freyler Kajos, Papp Ferencz, Unger Károly, Dr. Gerhauser József és Kőszegi József urak.

— **Papszentelés.** Megyés püspök ur ő méltósága tegnap Szombathelyen pappá szentelte Dercsits Géza, Fritz Nándor, Láng Emil, Németh Károly, Poller József, Sandhofer József, Schwarz József, Stampfl Ferencz, Stojanovits Jenő és Volper Pál teológusokat.

— **Templomépités.** Tegnap orgonapróba volt az uj templomban. Prépost-plébánosunk ugyanis meghivta a helybeli takarékpénztár igazgatóságát, az orgona árának nagylelkü adományozóját az orgonaszó meghallgatására. Délelőtt 11 órára az igazgatóság majdnem teljes számban megjelent a templomban, hol *Dohnal* Péter orgonista az orgona összes változatait bemutatta. A templom belső falaiban elhelyezett relief stáczióképeket most festik be elefántcsont-szinre. A bejárótól jobbról és balra *Lemke* Károly helybeli asztalosmester műhelyéből kikerült két szép, stilszerü gyóntatószéket állitottak fel, melyek a templom hátsó részét nagyon emelik és dicséretére válnak mesterüknek.

— **Fürdovendégek.** A hidegviz-gyógyitó-intézetnek ujabban érkezett vendégei: Illiás Gézáné Nagy-Pöséből, Auer Krizosztom főgimn. tanár Győrből, Scherer Gyula polg. isk. igazgató és neje Kapuvárról, Dégry Kálmán polg. isk. igazgató és neje O-Kanizsáról, özv. Baán Józsefné Süttőről (Sopron.) A vendégek összes száma a helybeliekkel 35. Ugy az egyre szaporodó vendégek, valamint az intézet látogatói csak dicséretest mondanak vizgyógyitó-intézetünkről. Az eddigi eredmény a legkielégitőbb.

— **Véglegesités.** A helybeli ág. ev. iskolaszék mult csütörtökön tartott ülésében a vezetése alatt álló iskolánál ideiglenesen alkalmazott *Karner* Frigyes tanitót állomásán véglegesitette.

— **Tüzoltó-mulatság.** Tüzoltó-egyesületünk ma rendezi a sörház kertben szokásos nyári mulatságát. Két zenekar fog játszani és érdekes tüzijáték is lesz.

Az ökörsütés.*)

(A budai „*Vérmezőn*" a koronázási jubileum megünnepléskor.)

Roppant népsokaság közepett füst száll föl az égbe,
Nincs-e, ki meg tudná mondani ennek okát?
Menjünk csak közelebb! Lám, hogy forog ottan a nyárson, —
A mely alatt nagy tüz lángol, — a barna ökör!
Nagy hordó is van lecsapolva. Hogy ömlik a műbor!
Vagy mi csorog, az tán mégis a tőke leve?
A „fenséges" nép, ime, hogy bort ingyen ihassék,
Oktalan állatként fut, rohan, indul oda.
Mig az egyik poharát diadallal üriti, a másik
A tenyeréből, lám, szőrcsöli a potyabort.
Van, ki kupát, vagyon, a ki kalapját tartja (hogy ingyen
Bőven ihassék ott) a csurogó bor alá.
Némelyik addig iszik, mig eszét nem veszti egészen
S mig őt állattá nem teszi egészen a potyalé.
Ekkor mint fenevad támadja meg ezt is, amazt is.
Bárkivel is kész ő megverekedni legott.
Már folyt a harc, folyt a vér! Egynek koponyája lyukad ki,
Egy másik hősnek megsebesül a keze.
Végre sok a sebesült! A dicső népünnep inkol sok
Vért, számos vérző áldozatot követel!
A sebesülteket a mentőkocsi orvosa várja;
Ő az, a ki fájós tagjaikat beköti.
Könnyü sebet ki kapott, haza megy, ha a mámora megszünt;
Közkórházba kerül a sulyosan sebesült.
Vajmi dicső ez az ünnep, oh nép, mert ingyen ihatni
Jó dolog; ontani sok vért verekedve, dicső!
Hah, de mi az? Mért fut, rohan a nép? Össze miért kap
Most Péter Pállal? Mért ez a dúlakodás?
Megmondom nektek (legyetek türelemmel) a titkot,
Mely mozgásba hozá hirtelen a tömeget.
A tömeg, ime, azért kezd megmozdulni, mivelhogy
Megsült most már a nyárson a vaskos ökör.
A darabokra-szelés kezdődik. Most tünik, im, egy
Köpcös mészáros borzas alakja elő!
Ő az ökör testét ügyesen bonczolja. Nem első
(Az bizonyára kiri rögtön) e boncolata.
Mostan olyan jelenet kezd föltárulni előttünk,
Melytől a finomabb érzelem undorodik.
Ugy dobják oda a „fenséges" népnek a koncot,
Mint a kutyának is a húst odadobni szokás!
Hagyjad a földarabolt hust szerte heverni a porban!
Azt a dobott adományt föl ne emeljed oh nép!
Vesd meg az oly koncot, mely téged a földig alázz meg!
Meg ne alázd magadat, meg ne gyalázd magadat!
Isten adott kezet, az meg tudja szerezni az ételt:
Nem vagy koldus, nem kell alamizsna neked!
Ah, de hiábavaló intés! Nem hallgat a nép rá!
Elvesz önérzete, jaj, hogyha kap enni potyát!
Mint a vadállatok, úgy vesznek, lám, össze a koncon!
Végre azé lesz, a ki a legerősb, legügyesb.
Ez most, mint győző, föntartja magasra a combot,
A hőstettet hogy lássa, csodálja kiki.
Félig sült, kormos, véres czomb nagyszerü látvány!
Ezt örömest néznék holmi vademberek is!
Elfogy végre a hús is, nincs már mit dobni a népnek,
És a boros hordó öblös oduja üres:
Most ime, oszlik a nép lassanként borteli fővel;
Már elhallgat a zaj; csönd van a vér mezején.
A koronázásnak szép emlékére a nép ily
Ünnepet ült? Oh ez becstelen ünnepelés!
Eszmélj végre, oh nép! Szálljon szivedbe önérzet!
Hogy te szabad nép vagy, azt soha el ne feledd.
Tudd meg, olyan kornak, szomoru maradéka e vakság,
A mikor a nép még a rabigát viselé.
A mikor a rabság volt sorsa hazánkban a népnek
S türte az ur dölyfét fogcsikorogva a nép.
A mikoron gőggel fordult el az ur a paraszttól,
Mintha nem is nézné emberi lénynek emezt.
Akkor, igen, lehetett oly szórakozása az urnak,
Melyben a nép játszá legszomorubb szerepét;
Melyben a járom alá hajtott nép emberi létét
Elfeledé s ekként földig alázta magát,
Melyben a nép, a dobott koncért marakodva, urának
Durva mulatságot szerzeni versenyezett.
E rabszolga-idők eltüntek örökre! Az édes
Drága szabadságnak mennyei napja virradt!
Oly népünnepeket még meddig fogsz te megülni,
A melyek ellen a kor szelleme tiltakozik?
Vesd meg, utáld meg a régi szokást, a mely emberalázó!
Kezdd valahára te nép többre becsülni magad!

Thewrewk Árpád.

*) Mutatvány szerzőnek *Uj hangok* czimü füzetéből.

A közönség bizonyára felhasználja a kinálkozó alkalmat és elmegy ma a sörkertbe egy kis szórakozásra.

— **Helyreigazitás.** Multkori eljegyzési hirünk, mely szerint *Talos* Imre györi kereskedő eljegyezte *Hábán* Emiliát, annyiban szorul helyreigazitásra, hogy a menyasszony édesatyja nem Kőszegen lakik.

— **Kimutatás.** Az ó-házi ásatások költségeinek a fedezésére az utóbbi időben adakoztak: Steierlein Gábor polg. isk. igazgató 2, a doroszlói önkéntes tüzoltó-egyesület 2, Szép Mihály 1 frtot, Freygang Lőrincz 50 krt. és igy a már kimutatott 89 frttal az eddigi gyüjtés 94 frt 50 kr. Hálás köszönetét nyilvánitja, a kőszegi turista-egyesület. További szivos adakozásokat elfogad: *Markovits* József elnök, *Freyler* Lajos alelnök, *Waisbecker* Ede pénztárnok és *Kőszegi* József titkár.

— **Szép határozat.** Az ó-házi ásatásokról szóló mai kimutatásunkban a szomszéd Doroszló község önkéntes tüzoltó-egyesülete is figurál 2 frt adománnyal. Ezt az összeget f. é. julius hó 1-én tartott közgyülésében szavazta meg az egyesület és a következő jegyzőkönyvi kivonat kapcsán juttatta szerkesztőségünkhöz. Haramia István egyleti jegyző inditványozza, hogy a kőszegi turista-osztály által foganatba vett ó-házi ásatásokra tüzoltóságunk is járuljon némi segélylyel, azáltal is kifejezést óhajtván adni a hálás érzületnek Kőszeg szab. kir. város nagyérdemü közönsége iránt a szép pártfogásért, melyben a f. é. junius 3-án tartott tűzoltó-egyleti mulatságunkat részesiteni kegyeskedett; mire határoztatott, hogy a nemes czélra egyletünk 2 frtot ad és annak lefizetését elrendeli.

Haramia István
egyleti elnök.

— **Pályázati hirdetés.** A kőszegi róm. kath. tanitókörnek egy *névtelen* lelkes tagja 2 drb. aranyat tüz ki a következő pályatételre: „Mért lehetnek a a tanitó örömei nagyobbak az iskolábau a gyermek nevelésénél, mint a faiskolában a csemeték nevelése és ápolása körül?“ E pályamunkára csak is a szombathely-egyházmegyei róm. kath. tanitó-egyesület *kőszegi* körének rendes tagjai pályázhatnak. Az idegen kézzel tisztázott pályaművek a szerző nevet rejtő jeligés zárt levéllel együtt 1894-ik évi szeptember hó 15-ig alulirt körelnökhöz küldendők be. Később érkezett munkák figyelembe nem vétetnek. A pályadijat nyert dolgozat ugyancsak a körnek f. évi őszi gyülésén lesz felolvasva s szerzőjének a kitüzött pályadij kiadva.

Kelt Kőszegen, 1894. julius hó 12-én.

Pados Gábor,
a kör elnöke.

— **„Kutyát behozni rendőrileg tilos!“** E felirás figyelmezteti a nyilvános helyiségekbe belépőket most nálunk arra, a mit az ebtartás és düh meggátlása ügyében Kőszegen 1886-ban alkotott szabályrendeletnek egy sarkalatos pontja igy ir körül: *Kertekbe, ünnepélyek alkalmával, kávéházakba, bor- s sörcsarnokokba, hivatalos helyiségekbe ebeket vinni tilos. Vendéglősök, korcsmárosok, s kávésok, kik jelen szabályrendeletet helyiségeikben szembeötlő helyen ki nem függesztik, arra a vendégeket, főleg az idegeneket figyelmessé nem teszik, az ebeket helyiségükből ki nem utasitják; azonkivül azon esetre, ha azok a szabályrendelet ellen vétőket 24 óra alatt a rendőrkapitánynál be nem jelentik: esetről esetre birsággal sujtatnak.*

— **Értesités.** Kőszeg szab. kir. város polgármesteri hivatala részéről tett felterjesztés folytán a vármegye alispáni hivatal értesité a várost, hogy a mult évi katonai beszállásolási és előfogati illetmények kiszolgáltatási tárgyában a nagyméltóságu honvédelmi miniszteriumhoz már korábban tett felterjesztést, és mihelyt ezen felterjesztés felsőbb helyen elintézést nyert, a követelések azonnal kifognak fizettetni.

— **Jégverés.** Mult szerdán határunknak egy részét elverte a jég. Délutáu 4 óra tájban hűvös szél előzte meg a csakhamar kitörő zivatart, mely először záport, majd ezzel vegyest jeget zúditott ránk. A jég fővonala északnyugatról kelet felé irányult, határunknak délkeleti széleire öntötte ki mérgét.

— **Üzlet átvétel.** A bálház-vendéglőt jövő hó 1-én átveszi *Frankenberger* János, egy derék fiatal üzletember, ki, miut halljuk, egy kis reperacziót is visz a kőszegi *redoute*-ba.

— **A rőti búcsu** mult vasárnapon sok látogatót vonzott a kis faluba. Bár a kőszegiek az idén Donát ünneplése miatt nem mentek kereszt alatt Rőtre, mégis sok volt innen is a búcsus és a kiránduló.

— **A boldog szombathelyiek.** Szombathely város képviselő testülete a héten közgyülést tartott, melyen *Széll* Kálmánt, szerzett nagy érdemeiért diszpolgárrá választotta és egyutal elhatározta, hogy az ujonnan megnyitott utczát *Széll Kálmán-utczá*-nak nevezik el. Ugyanakkor elhatározta a közgyülés, hogy *Radó* Kálmán főispánnak, *Ernuszt* Kelemen országos képviselőnek és dr. *Károlyi* Antal alispánnak az üzletvezetőség kivivása körül kifejtett tevékenységükért jegyzőkönyvileg köszönetet szavaz, egyhangulag elfogadván az Államvasutak igazgatóságával kötött szerződésnek összes pontjait. Végre a *forró-utczát Kossuth* Lajos emlékezetére *Kossuth* Lajos-*utczá*-ra keresztelték.

— **Női kereskedelmi tanfolyam.** A szombathelyi polgári leányiskolával kapcsolatban a jövő tanévben női kereskedelmi tanfolyam fog felállittatni. A tanitás ideje teljes 8 hónap, október 1-től május 31-ig. A női kereskedelmi tanfolyamba oly leánynövendékek vétetnek fel, kik a polgári vagy felsőbb leányiskola 4 osztályát legalább elégséges eredménynyel végezték, vagy kik felvételi vizsgálaton igazolják, hogy van kellő előképzettségük a tanfolyam sikeres elvégzéséhez. A tanfolyam növendékei hetenként 13 órai oktatásban részesülnek. A beiratások és felvételi vizsgálatok szeptember hó három utolsó napján történnek. A tanitás október 1-én kezdődik. Évi tandij 40 frt, beirási dij 2 frt. Feltandijmentességre csak olyan szegénysorsu növendékek tarthatnak igényt, kik jeles bizonyitvány birtokában vannak. A tandij havi előlegos részletekben is fizethető. Bővebb felvilágositással szives készséggel szolgál

Szombathely, 1894. julius 10-én.

Pálffy Boldizsár,
igazgató.

— **Kósza hirek.** Nálunk most legujabban a rossz nyelvek asszonyt veretnek, leányokat szöktetnek; a mindentudók már megvásároltatták a várossal a lovagló iskolát 6000, a szénamagazint 3000 frton; a jósok meg — mert van mindenfele fajtáju népségünk — már épitik az uj főgimnázium épületét, és pedig a bálház helyén. Kár, hogy már egyszer bombát nem vetnek a szószátyárok műhelyeibe.

— **Meghivó.** A büki önkéntes tüzoltó-testület folyó évi augusztus hó 19-én saját czéljaira Alsó-Bükön Hetyésy János vendéglőjében zártkörü tánczmulatságot rendez, melyre a t. cz. közönséget tisztelettel meghivja a rendezőség. Kezdete délután 2 órakor. A zenét *Csicseri* Gyula zenekara szolgáltatja. Felülfizetések köszönettel fogadtatnak és hirlapilag nyugtáztatnak.

— **Meghaltak junius hóban.** Bajcs Lujza, bábsütő gyermeke, 7 hetes, r. k., gyermekaszály. — Németh Aloizia, fazekas gyermeke, 14 éves, r. k., gümőkor. — Fröhlich János, utazó gyermeke, 10 hó., r. k., gümőshashártyalob. — Deutsch János szőlőműves, 67 év., r. k., szivbaj. — Rusznyák Sándor napszámos, 48 év., ág. ev., tüdőlob. — Poor Kálmánné földmüves neje 27 év., r. k., hashártyalob. — Kleindienst Károlyné, 77 év., r. k., aggkor. — Hochecker Andrásné, özv., 82 év., r. k., aggkór. — Paulincsek Alajos, tanuló 11 év., r. k., merevgörcs. — Kócsi Jenő, 2 hetes, ág. ev., tüdőlob. — Stiebecker Rozina kőmives gyermeke, 1½ hetes, r. k., gégevizenyő. — Schatzl Anna földmives gyermeke, Svábfalu, 1½ év., r. k., roncsoló toroklob. — Marton Károly czipész, 75 év., ág. ev., tüdő és szivtágulás. — Freyberger Béla, kereskedő gyermeke, 1 év., r. k., hurutos tüdőlob. — Böhm János, asztalos, 79 év., r. k., aggkór.

— **A himlőoltási dij felemelése.** A magyar községi és körorvosok országos egyesülete elhatározta, hogy felterjesztést intéz a belügyminiszteriumhoz és a képviselőházhoz, hogy a himlőoltási dijt az eddigi taksa helyet személyenkint 20 krra emeljék föl.

— **Változás a megyei lapoknál.** A *Szombathelyi Lapok* mult vasárnapon utoljára jelent meg. Bele olvadt a *Dunántúl*-ba, mely utóbbi most ifj. *Pázmándy* Dénes szerkesztése alatt minden szerdán s a szükséghez képest máskor is megjelenik.

— **Kitüntetett savanyuviz.** A Vogler-féle Széchényi-kuti savanyuviz a Bécsben nemrég megtartott néptáplálási és hadseregelelmezési kiállitáson szép kitüntetésben részesült. Vasmegye e kellemes italának ez már a kilencedik kitüntetése.

Értesitők.

A kolozsvári bennlakással összekötött kereskedelmi akadémia tizenhatodik évi értesitője az 1893—94. tanévről. A felügyelő bizottság megbizásából szerkesztette: *Kiss* Sándor igazgató-tanár. Az értesitő elején Hangay Octáv közöl egy értekezést *A stájer vasországlól* cz. alatt. Ezen évben ünnepelte Kiss Sándor, az akadémia igazgatója a tanügy terén való működésének 25 éves jubileumát s ezen alkalommal tanitványai, épügy kartársai és a közönség szép ovációban részesitették. Az értesitő különben még a következőket tartalmazza: „Jelentés a kereskedelmi akadémia benlakásáról“, „Kivonat a kolozsvári kereskedelmi akadémia szervezetére és fentartására vonatkozó szabályzatból“, „A kolozsvári kereskedelmi akadémia benlakásának szabályzata“, „A tanári kar“, „Feldolgozott tananyag az 1893—94. tanévben. „A tanulók névsora“, „Statisztikai kimutatás a kolozsvári kereskedelmi akadémia tanulóiról az 1893—94. tanévben“, „Fegyelmi szabályok“, „Ifjusági körök“, „A tanulmányzás eredményének áttekintése“, „Igazgatói jelentés az 1893—94. tanévről“ és végül „Jelentés az 1892—93. és 1893—94. tanévekben tartott érettségi (záró) vizsgálatokról. Az intézet növendékeinek ezidei összes létszáma 297 volt. A bennlakók száma 130 volt.

A szombathelyi államilag segélyezett községi polgári és középkereskedelmi iskola értesitője az 1893—94. iskolai évről. Szerkesztette *Seemann* Gábor igazgató. Az értesitőben *A chloriucetria* cz. alatt Seemann Gábor igazgató irt egy bevezetést. Az értesitő közli az iskola év történetét, a tantestület tagjainak névsorát, az érdemsorozatot stb. A tanulók száma volt a polgári iskolában 264, a kereskedelmi iskolában 87.

Uj találmányok és műszaki közlemények.

Uj pályatisztitó. A Párisban megjelenő „Le Génie civil“ műszaki lapban közölve volt egy Quincy nevü úr által feltalált pályatisztitó leirása, melynek többféle előnye van; a mozdonyoknál és lóvonatú kocsiknál még most használatban levő pályatisztitók meg is felelnek azon czéluak, hogy kisebb akadályokat elháritanak és hogy a különben rendesen bekövetkező kisiklást meggátolják, de nagyobb akadályoknál még sem elegendők, mivel például a lóvonatú kocsiknál az emberi test a pályatisztitó daczára is a kerekek alá kerülhet, vagy oly vonatoknál, melyek nagyobb gyorsasággal haladnak, az illető személy a készülék lökése következtében életétől fosztatik meg. E baj elháritása végett Quincy egy pályatisztitót talált föl, mely némely tekintetben az utozasöprőgépek seprőkészülékeire emlékeztet. Ez a sinekhez rézsút álló két fésükerekből áll, melyeket az előteugely hajt és a megóvandó jármű kerekeivel ellenkező irányban forognak. A fésük hajlitható anyaggal akként vannak bevonva, hogy alakjuk felismerhető marad. Megjegyzendő, hogy az áttételi viszony következtében a a kerekek gyorsabban forognak, mint a mozdony, vagy a lóvonatú kocsi kerekei. A mondott közlemény szerint, e kocsiknál és lasabban járó gépeknél az akadály biztonoldalt tolatik és pedig a kerékoszorúk ruganyosságánál fogva minden különös kár nélkül. Gyorsmenetü mozdonyoknál természetesen a kerékkoszorú rugalmassága sem használ és a lökés bizonyára halálát okozza a sineken fekvő embernek vagy állatnak. De a test kifelé lesz hajitva és legalább is az elgázolás által nem lesz éktelenül megcsonkitva.

Egészselyem, mintázott Foulárdokat (mintegy 450 különböző fajban), méterenként **75 krtól 3 frt 65 krig** — valamint **fekete, fehér és szines** selyemszöveteket **45 krtól 11 frt 65 krig** — sima, koczkás, csikos, virágos, damaszolt minőségben (mintegy 240 féle dispositió és 2000 különböző szin és árnyalatban) szállit **póstabér és vámmentesen privátmegrendelők lakására *Henneberg G.*** (cs. kir. udv. szállitó) ***selyemgyára Zurichben.*** Minták pós tafordulóval küldetnek. Svajczba czimzett levelekre 10 kros és levelezőlapokra 5 kros bélyeg ragasztandó.

— **Kitüntetés.** Kwizda Ferencz János cs. és kir. udv. szállitó és közgyógyszerész-féle czég Korneuburgban Bécs mellett a Kwizda-féle állatgyógyitó előkészületek lovaknak használt szabadalmazott gummi kötelékekért az esküdtszéktől a nemzetközi kiállitásban Bécsben 1894-ben elnyerto a nagy arany érmet és a lókiállitási esküdtszéktől Bécsben 1894-ben a nagy ezüst érmet a cs. és kir. földmivelési egyesület VI. szakaszából.

Irodalom.

— **Az 1848-49-iki szabadságharcz története** czimü illusztrált vállalatból most jelent meg a 15-ik füzet, a melyben Gracza György a magyar nemzeti bank megalapitását mondja el rendkivül érdekesen. Az a czodás áldozatkészség, a melyet a magyar társadalom az ércz-alap összegyüjtése körül tanusitott, egyik legmagasztosabb mozzanatát képezi a szabadságharcznak. S a munka ezen része is oly megkapó, eleven szinekkel van megirva, hogy a legnagyobb élvezettel olvassuk. A jelen füzet képei is igen sikerültek. Rendkivül érdekes az 1848-iki kincstári kamatos utalvány fascimiléje. Tudvalevőleg a nagy nemzeti kölcsön felvétele alkalmával ily kamatos utalványokat adott Kossuth, mint pénzügyminiszter az ajándékozóknak. A képek a következők: Jellasits táborából: Illyr önkéntesek (Egykorá rajz). A szabadságharcz nevezetesebb szereplői a honvédség köréből (Egykoru arczképek után.) Knezich Károly honvédtábornok. (Egykoru arczkép). Károly Lajos főherczeg (Eredetije a bécsi cs. udv. muzeumban.) Jellasits táborából: Előőrsi szolgálat a Drávánál (Egykoru rajz). Kincstári kamatos utalvány szelvénye. 1848-iki magyar arany. Csikós guerillák (Egykoru rajz. Eredetije az országos ereklyemuzeumban). Gr. Károlyi István 1848-iki arczképe. 1848-iki százforintos magyar bankjegy. Léhner György honvédtábornok. (Egykoru rajz). Honvéd előőra (Egykoru rajz).

— **Pihent ész.** Valamelyik jó képü Mihaszna ott szundikált az utczasarki poszton, mikor egy fiatal emberekből álló reggeli kompánia éktelen orditással elvonult előtte. A jó ember kitörli a szemeit s jámbor birkaképpel oda toppan a ficsurok elé: Csendesebben bőgjenek az urak, mert nagy lesz a lárma! Micsoda, bőgjünk? András megszeppen. Hát ne danoljanak ifiju ur! Mi köze magának hozzá? Nekem semmi, a má egyszer igaz, de hát mé vagyok én itt poszton?! . .

— **Az utolsó argumentum.** Ravaszul sanditva, szörnyü buszma képpel áll meg a tanyai czivic a büntetőügyek birája előtt, mert hát összekülömbözött a balfelőli szomszéddal s egy kicsit meglegyintette a kampóval annak azt a részét, a melyikkel nem szokott sántitani az ember. A tárgyalásnak már vége van, de a biró, mielőtt a marasztaló itéletet kimondaná, megkérdi a polgárt: No, Förgeteg János, tude-e még felhozni valamit a védelmére? János egyet igazit a szürén s kivágja az asztalra a nagy garaboly tojást. Tudok hát. Tiszteltetti az anyjukom biró urat s egy kis tojást küldött. . .

— **Az Athenaeum Képes Irodalomtörténeteből** megjelent a 24-ik füzet. Ebben Angyal David befejezi Kisfaludy Sándorról irt tartalmas czikket. Négyesy László Berzsenyi Dánielről, a keszthelyi Helikonról s az akkori költőkről ir, végül Ballagi Géza a „Felvilágosodás Irodalma" czim alatt a múlt század végen keletkezett vallási és politikai röpiratokat ismerteti, érdekes képben mutatva be az akkori „aufkläristák" szellemi mozgalmait. Mind a három iró már azelőtt bővebben foglalkozott a tárgyalt írókkal s vizsgálataik eredményeit itt mintegy összegezve nyujtják. Nem kevésbé becses a szövegben és mellékletekül közölt nagyszámú képek sora: Kisfaludy Sándornak régi és uj szobra Berzsenyinek a Kisfaludy-társ. ereklyetárából itt először közölt arczképe, hetyei szülőháza, továbbá „A magyarokhoz" czimü híresse vált költeményének első versszakai, niklai siremléke és Festetics György nek arczképe; Ballagi czikkhez: a magyar Kurir czimképe, Leczkovics János és Martinovics Ignácz arczképe, végül az összeesküvők fája. Külön mellékletekül: Kazinczi Ferencz arczképe (Kreuzingertől) és Kazinczy Kiss Jánoshoz irt levelének hasonmása járulnak a füzethez. A legközelebbi füzet, a bottíték jelentés szerint, szeptember elején fog megjelenni. A monumentális vállalatot melegen ajánljuk az olvasók figyelmébe. Egy-egy füzet ára 40 kr, s bármely hazai könyvkereskedésben megrendelhető.

— **„Külföld"** czim alatt feltünő érdekes uj szépirodalmi lap indult meg Cserhalmi H. Irén és Gerő Attila ismert budadesti irók szerkesztésében, mely ZOLA szenzacziós uj regeny-cyklusát a „Lourdes — Rome Paris"-t hozza. A díszes vállalat, melynek kiállitása az Athenaeum díszére válik, azonkivül Ouida legujabb regényet, Murger, Rosegger, Ibsen, Vrchlecky, Boy Ed. szebbnél szebb humoreszkjeit és novellait; Ibsen, Zola, Heine, Hugo Viktor gyönyörü költeményeit, román és szláv népdalokat, külföldi szindarabok, paramentek, műtárlatok leirásait és honi könyvszemleket, külföldi eletrajzokat, külföldi irók arczképeit hozza és valódi kincses tárczája jobbnál jobb közleményeknek. A kitünő lap célja tervszerüen megismertetni közönségünket a legkitünőbb külföldi irók verses és prózai műveivel és a külföld uj nagyszerü eszmeáramlataival és ujitásaival megismertetni, úgy, hogy e téren mint hézagpótló irodalmi tényező kulturális missiót van hivatva teljesiteni. Szerkesztősége és kiadóhivatala: Nádor-utcza 15. Előfizetési ára negyedévre 2 frt 60 kr.

— **A szellemi szórakozás** a művelt embernek ép oly szükséges, mint az udvó levegő az egészség föntartásához és éppen azért a nyári hónapokban is melegen ajánljuk a „Képes Családi Lapok" czimü ismeretterjesztő és szépirodalmi hetilapot. A „Képes Családi Lapok" legutóbbi számában költemények és elbeszélések irtak: Tolnai Lajos, Buza Barna, Dési Sándor, Vértessy Gyula, Abrányine K. Clementin, Mártonffy Imre, Dombay Hugó, Bársics Ernő, Menostori Károly. Ezenkivül a kiselt közlemények és a képek oly ügyesen vannak összeválogatva, hogy nem csak a szemet, de szivet is gyönyörködtetik. A „Képes Családi Lapok" előfizetési ára egész évre 6 frt.

— **Az Élet** czimü irodalmi, művészeti, társadalmi és közgazdasági folyóirat f. évi 13. száma a következő tartalommal jelent meg: „Nemzeti kötelességek." Irta: Kusszander. — „A grófnő." Irta: Lara grófnő. Ford. Berényi János gróf. — „A tudósok." Irta: Szomory Dezső. — „A karsztban." (költemény). Irta: Zemplemi Árpád stb. Előfizetési ára: egész évre 6 frt, félévre 3 frt. Kiadóhivatal: Budapest VI., Mozsár-utcza 8. sz.

— **Uj hangok.** Ezen czim alatt Ponori Thewrewk Árpád egy verses füzetet bocsajtott ki, mely állatelegiákat, szatirákat stb. tartalmaz az állatvédelem érdekében. A füzet különben Dr. Szalkay Gyula tanár urnak, mint az ő cs. és kir. Fensége József Főherczeg védnöksége alatt álló „Országos állatvédő egyesület" igazgató titkárának van ajánlva. Megrendelhető a szerzőnél: Budapest, II. ker. Szemere 1. sz.

Piaczi-árak.

Buza	100 kilo	7 frt. —	krtól	7 frt. 20	kr-ig.
Rozs	„	5 „ 60	„	6 „ —	„
Árpa	„	6 „ —	„	7 „ —	„
Kukoricza	uj	5 „ 50	„	5 „ 80	„
Zab	„	6 „ 50	„	6 „ 80	„

		frt	kr.		frt.	kr.
Buzaliszt I.	100 kilo	15	—	100 kilo burgonya	1	85
„ II.	„	14	80	Marha zsir	1	10
Rozsliszt I.	„	13	50		kr.	
„ II.	„	11	50	Marhahus . 1 kilo	48 –	56
Buzakorpa	„	5	25	Disznóhus „	56 –	60
Rozs „	„	5	—	„ zsir „		68
Köleskása	„	13	50	Borjuhus „	60 –	80
Dara	„	16	—	Birkahus „		36
Árpa dara	„	8	—		frt.	kr.
Szena	„	2	70	1 méteröl bükkfa	14	—
Szalma	„	1	52	„ „ dorong	11	—
				„ tölgyfa	9	40
				„ „ dorong	7	60

Vasuti menetrend.

Klm.	Állomások.		sz. vegyes vonat II. III. oszt. kocsikkal reggel	d. u.	este
	Középeurópai idő.				
—	**Köszeg**	ind.	4^{50}	11^{55}	6^{10}
6	Lukácsháza	(m. h.)	5^{03}	12^{08}	6^{24}
12	Német-Gencs	(m. h.)	5^{19}	12^{24}	6^{41}
18	**Szombathely**	érk.	5^{33}	12^{39}	6^{56}
—	**Szombathely**	ind.	6^{45}	3^{15}	7^{40}
7	Német-Gencs	(m. h.)	7^{01}	3^{21}	7^{56}
13	Lukácsháza	(m. h.)	7^{18}	3^{48}	$8^{\ 3}$
18	**Köszeg**	érk.	7^{31}	4^{01}	8^{26}

Csak kedden és pénteken, nyáron azonkivül még minden vasár- és ünnepnapon is közlekedik.

Magyar királyi államvasutak.

Budapestre.

Szombathely	éjel	2.42	reggel	7.35	d. u.	12.44	este	10.53
Vép	„	2.58	„	7.48	„	12.56	„	10.06
Sárvár	„	3.28	„	8.12	„	1.22	„	11.31
O.-Asszonyfa	„	3.47	„	8.26	„	1.37	„	11.46
Kis-Czell	reggel	4.26	„	8.48	„	2.30	„	12.10
Győr	d. e.	10.34	„	10.34	„	5.02	„	2.35
Bpestre érk.	d. u.	1.25	d. u.	1.25	este	7.50	„	7.10

Budapestről.

Budapest	regg.	8.30	d. u.	2.05	este	9.30	d. u.	2.05
Győr	d. e.	11.35	„	5.07	„	2.09	„	5.55
Kis-Czell	d. u.	1.54	este	6.53	„	4.11	este	9.39
O.-Asszonyfa	„	2.14	„	7.12	„	4.32	„	9.07
Sárvár	„	2.26	„	7.24	„	4.45	„	9.24
Vép	„	2.52	„	7.47	reggel	5.12	„	9.56
Szombath. é.	„	3.04	„	7.58	„	5.25	„	10.12

Déli vasut menetrendje.

Szombathelyről Bécs felé indul:

Szombathely	reg.	4.00	reg.	5.52	d. e.	9.01	d. u.	4.39
Acsád	„	4.18	„	6.07	„	9.18	„	4.55
Bécsbe érk.	„	9.00	„	9.40	d. e.	1.54	„	8.58

Szombathelyről Nagy-Kanizsa felé indul:

Szombathely	d. e.	11.07	este	7.05	éjjel	12.51
Dömötöri	„	11.23	„	7.27	„	1.10
Molnári	„	11.32	„	7.41	„	1.21
Vasvár	„	11.40	„	7.51	„	1.29
Sz.-Iván (Z.-Egerszeg)	d. u.	12.25	„	8.47	„	2.19
N.-Kanizsára érk.	„	1.34	„	10.15	„	3.42

Szombathelyről Grácz felé indul:

Szombathely	regg.	5.38	d. u.	3.12	este	8.05
Kis-Unyom	„	5.51	„	3.25	„	8.17
Egyházas-Rádocz	„	6.05	„	3.39	„	8.30
Körmend	„	6.19	„	3.52	„	8.42
Csákány	„	6.35	„	4.05	„	8.57
Rátót	„	6.45	„	4.15	„	9.06
Szent-Gothárd	„	7.09	„	4.33	„	9.26
Gyanafalva	„	7.33	„	4.50	„	9.44
Gráczba érkezik	d. e.	10.25	este	7.34	„	—.—

Kanizsa felől Szombathelyre indul:

N.-Kanizsa	éjjel	12.45	reggel	6.05	d. u.	2.05
Sz.-Iván (Z.-Egerszeg)	„	2.15	„	7.22	„	3.15
Győrvár	„	2.39	„	8.08	„	3.38
Molnári	„	3.14	„	8.17	„	4.05
Dömötöri	„	3.27	„	8.28	„	4.15
Szombathelyre ér.	„	3.47	„	8.45	„	4.21

Bécs felől Szombathelyre indul.

Bécs	regg.	7.20	délb.	1.35	d. u.	5.05	est.	7.40
Acsád	„	10.41	„	6.21	„	9.08	éj.	12.20
Szombath. é.	„	10.55	„	6.40	„	10.22	„	12.37

Grácz felől Szombathelyre érkezik:

Grácz	délb.	—.—	regg.	8.10	este	6.21
Gyanafalva	reggel	5.46	„	10.56	„	9.10
Szt-Gotthárd	„	6.03	„	11.11	„	9.15
Rátót	„	6.28	„	11.29	„	9.25
Csákány	„	6.34	„	11.39	„	9.42
Körmend	„	6.50	„	11.53	„	10.04
Egyházas-Rádocz	„	7.03	„	12.08	„	10.17
Kis-Unyom	„	7.16	„	12.22	„	10.29
Szombathelyre érkezik	„	7.28	„	12.36	„	10.41

Hirdetések.

A Richter-féle *Tinct. Capsici comp.*

Horgony-Pain-Expeller

elnevezés alatt igen jó hirnévnek örvend.

Ezen fájdalomcsillapitó bedörzsölés valamennyi köszvény, csuz és tagszaggatásban szenvedő egyeneknek ez uton legyen ajánlólag emlékezetbe hozva. Ezen tinktura már 25 év óta, mint legmegbizhatóbb háziszer általánosan kedvelt és ennélfogva már további ajánlásra nem szorul.

Csekély ára, üvegenként 40 kr., 70 kr vagy 1 frt. 20 kr vagyontalanoknak is lehetővé teszi, ezen kitünő háziszernek beszerzését. Bevásárlás alkalmával a „Horgony" védjegyre ügyelendő, nehogy utánzatot adjanak, mert csak a vörös Horgonynyal ellátott üvegek valódiak. Ha a valódi Pain-Expeller helyben nem volna kapható, akkor forduljunk a gyártók gyógyszertárához: Richter gyógyszertára „az arany oroszlánhoz" Prágában vagy Török József gyógyszerészhez Budapesten.

MARSHALL-féle GŐZMOZDONY

COMPOUND FEKVŐ GŐZMOZDONY

COMPOUND GŐZGÉP

FEKVŐ GŐZGÉP

UTI MOZDONY.

HARRISON MC GREGOR & CO ARATÓ ÉS FŰKASZÁLÓ GÉPEI

SZÁLLITHATÓ MALMOK teljes malom-berendezéssel minden rendszer szerint

Kitünő gépek
Jutányos árak
Kedvező feltételek

GRAEPEL HUGÓ

GÉP- ÉS ROSTALEMEZ-GYÁR. MALOMÉPITÉSZET

MARSHALL, SONS & Co Limited

VEZÉRÜGYNÖKE.

BUDAPEST V., KÜLSŐ VÁCZI-ÚT 46.

Arjegyzékek kivánatra bérmentve.

Kitünő gépek
Jutányos árak
Kedvező feltételek

Dr. Dreisiker József

Hidegvizgyógyintézete

a szépen kies fekvésü *Köszeg* városában (Vasmegye) $^{3}/_{4}$ óra vasuttal Szombathelytől. Rendszere Prisnitz és Kneipp. Nyitva egész éven át.

Teljes ellátás lakás vizkurával együtt

hetenkint 25 frt.

Prospektust ingyen és bérmentve küld

az igazgatóság.

Nyomatott Feigl Gyula könyvnyomdájában Köszegen.